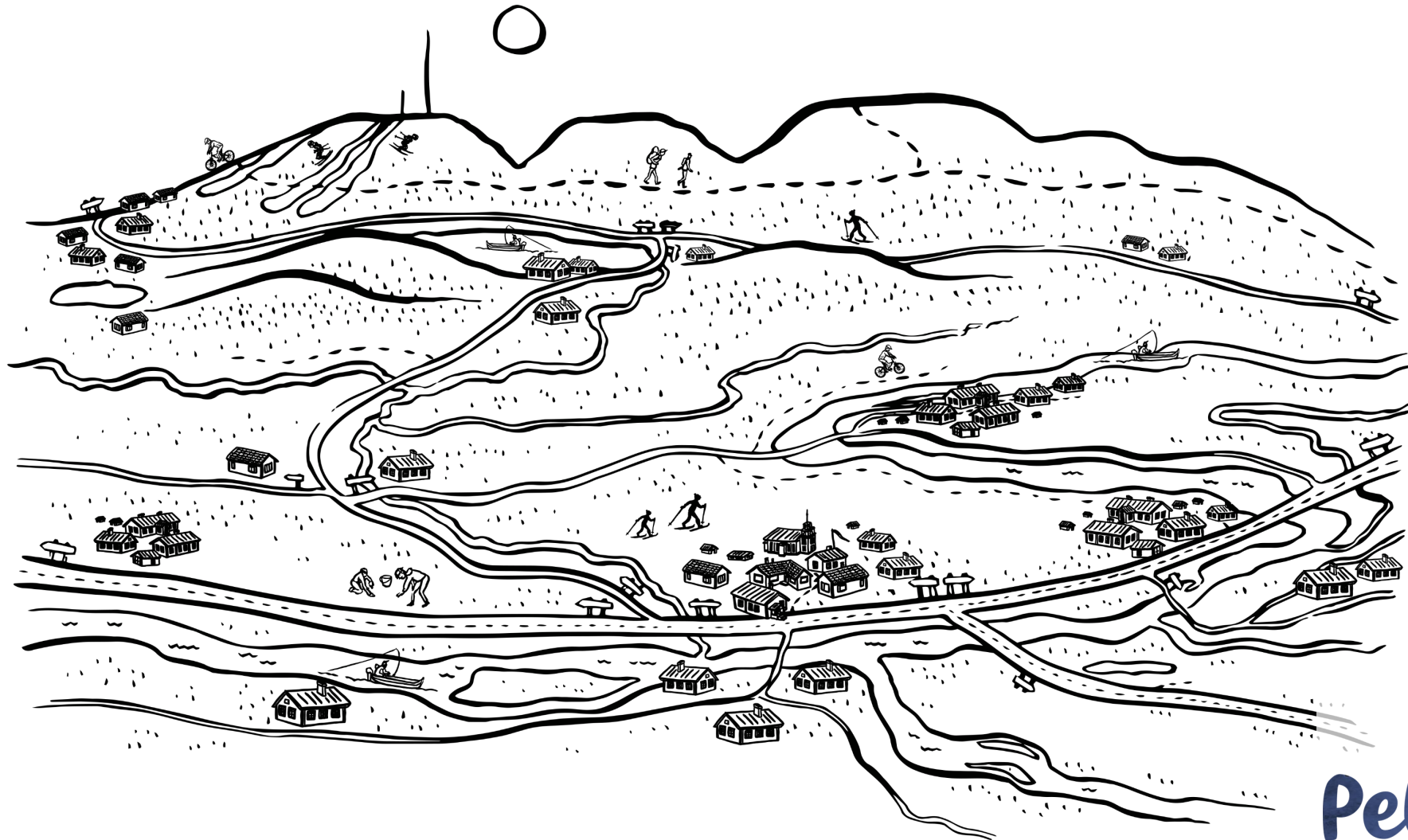

Onko matkailu vain kuntien elinvoimakysymys?

Sari Niemi
Elinvoimajohtaja, HTT
Pelkosenniemen kunta

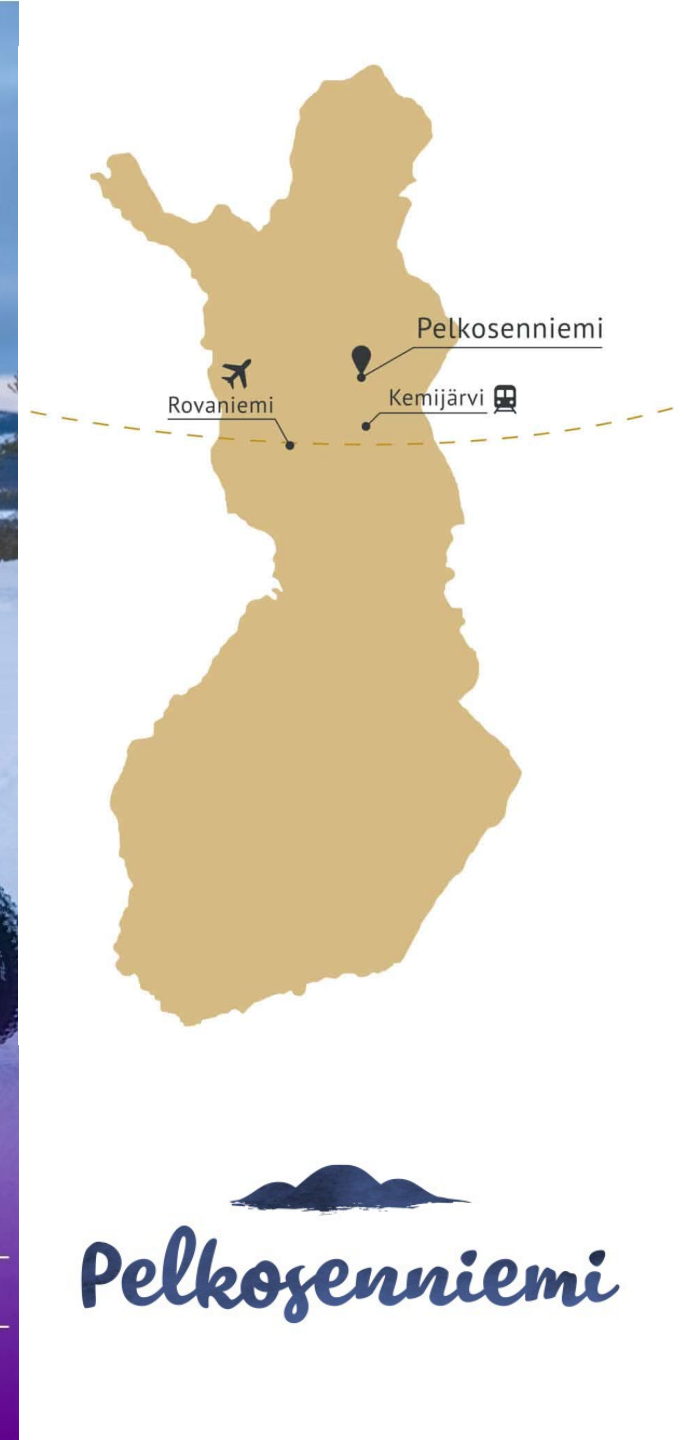
Kuntien
hyvinvointiseminaari
19.5.2026

Pelkosenniemi

Pelkosenniemen kunta

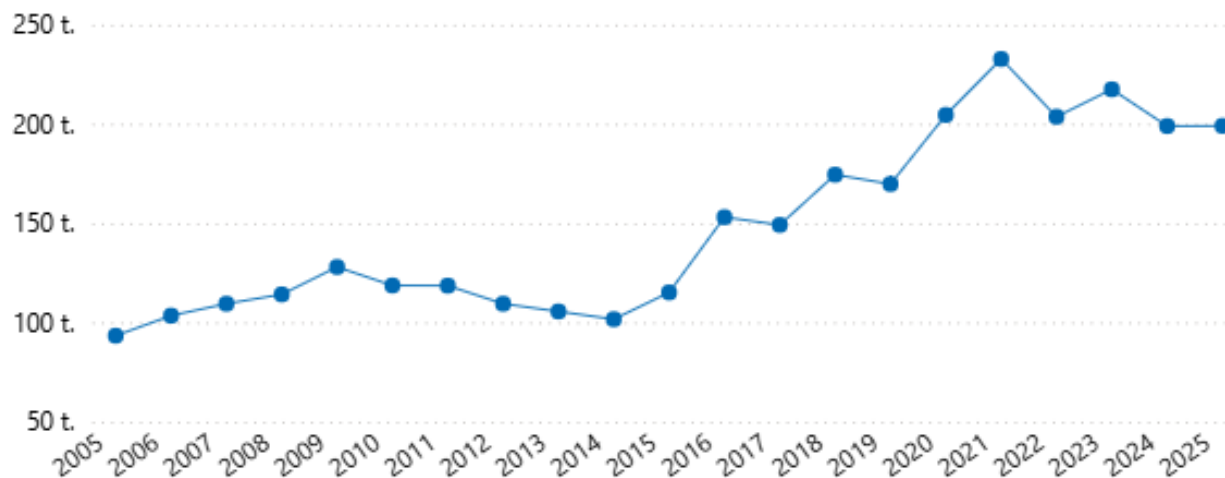
- 937 asukasta (4/2026)
- Rovaniemelle n.140km
- Helsinkiin 940km
- Lapin pienin kunta pinta-alaltaan ja asukasluvultaan.
- Pyhä-Luoston kansallispuisto
- Lapin ilmastokunta 2025

Elinvoimaa matkailusta

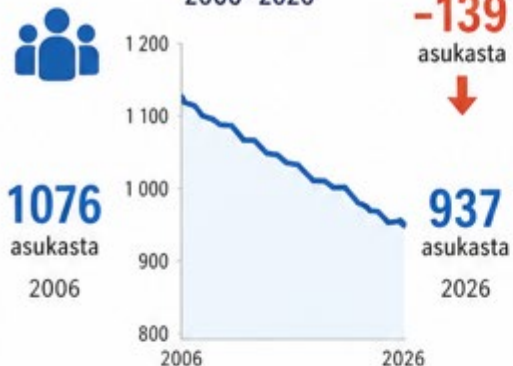
Pyhä-Luoston alueella oli vuonna 2025:

- 405 300 yöpymistä maksullisessa majoituksessa (visitory.io)
- 199 000 kävijää kansallispuistossa (Metsähallitus 2026)

Pyhä-Luoston kansallispuiston kävijämäärät 2005-2025
(Metsähallitus 2026)

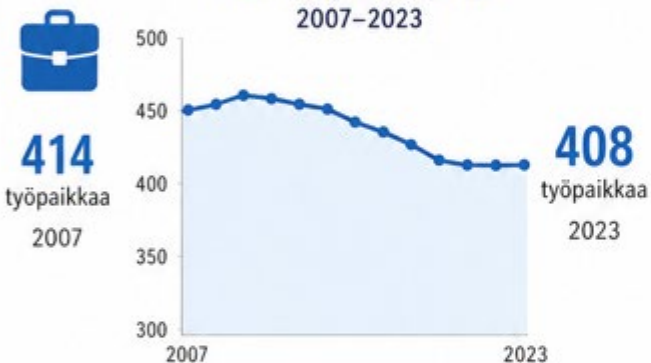
ASUKASLUVUN KEHITYS 2006–2026

YRITYSTEN LUKUMÄÄRÄ 2013–2024

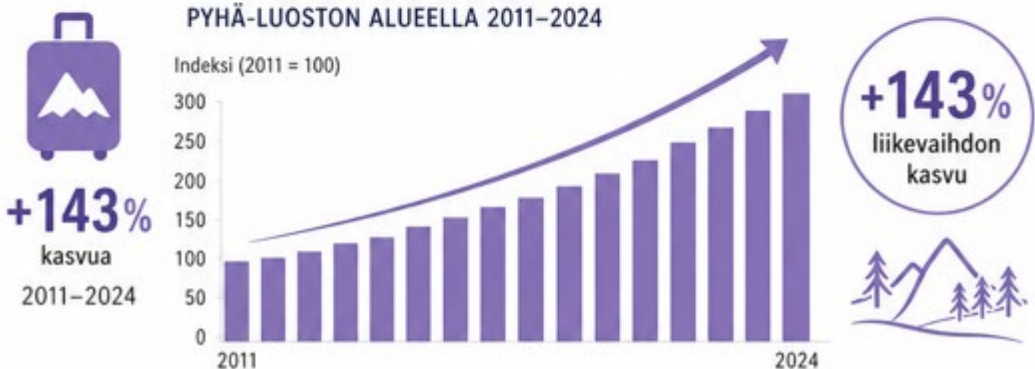
TYÖPAIKKOJEN MÄÄRÄ 2007–2023

TOIMIALOJEN KEHITYS (2007–2023)

MATKAILUN LIIKEVAIHTO PYHÄ-LUOSTON ALUEELLA 2011–2024

yle Uutiset Areena Urheilu Valikko

Uutiset Tuoreimmat Venäjän hyökkäys Sää Kotimaa Ulkomaat

Festivaalit

Onko tässä maan erikoisin konserttipaikka? Artisti Ellinoora mykistyi rakkakivikon keskellä Pyhällä

Pyhä Unplugged kerää runsaasti luontoihmisia Itä-Lapin tunturiin. Moni yhdistää festivaalikokemukseensa retkeilyä, kuten patikointia ja maastopyöräilyä.

Ellinoora mykistyi Pyhä Unpluggedin keikkapaikasta - "Toivon ettei jää viimeiseksi kerraksi"

PEKKA VIINIKKA

Onko matkailu vain elinvoima- ja elinkeinokysymys?

Elinvoiman ja hyvinvoinnin tasapaino?

Ketkä pääsevät osallistumaan matkailualueen suunnitteluun? Keiden ääni kuuluu suunnittelussa?

Millaista matkailua – tukeeko matkailu paikalliskulttuurin säilymistä vai onko se ulkoa tuotua kitschiä?

Miten hyödyt jakautuvat?

Kehittyvätkö kunnan eri alueet tasapainoisesti?

Onko matkailija asukkaan mielestä oikeassa paikassa?

-> *Tunnistetaanko kytköksellisyys?*

Kestävä matkailualue on mieluisa myös paikallisille.

Paikallisuutta ei ole piilotettu.

Matkailun hyödyt näkyvät myös matkailualueen ulkopuolelle.

Lapin Kansa 1.9.2025
Pelkosenniemeläiset Mauno Rautiainen (vas.) ja Atte Arola aikovat käydä radalla useasti, koska matka kotoa on lyhyt.

Ovatko elinvoima ja hyvinvointi vain ihmiskysymyksiä?

Kuntalaki (410/2025) 1§ 2 mom.

”Kunta edistää asukkaidensa hyvinvointia ja alueensa elinvoimaa sekä järjestää asukkailleen palvelut taloudellisesti, sosiaalisesti ja ympäristöllisesti kestäväällä tavalla.”

- *Onko luonto resurssi, maisema, virkistysalue, raaka-aine vai mikä?*
- *Ihmisen ja luonnon hyvinvointi ovat keskinäisriippuvaisia.*
- *Riippuvaisuus tulee entistä näkyvämmäksi ekologisessa kriisissä.*

Miten organisaatiot asemoivat itseään suhteessa ympäristöön ja ekologisen kriisiin?

Mukaillen: Niemi, S.; Pietiläinen, V. & Suhonen, M. (2025). Understanding resilience in the context of sustainable HRM and the human-nature relationship. *Nordic Journal of Working Life Studies*.

Miten sosioekologinen resilienssi ilmenee vastuullisuusraporteissa?	Miten käsitystä perustellaan?	Mitä tämä voisi olla kunnassa?
Organisaatiolla on normatiivinen velvoite minimoida toiminnasta aiheutuvat ympäristöhaitat	Säännöt, yrityksen politiikka ja eettinen ohjeisto	Kunnan yleinen velvollisuus on toimia ympäristöystävällisesti, kuten säästää energiaa ja materiaalia toimistoissa. <i>”lajitellaan jätteet ja vähennetään tulostamista”</i>
Organisaatio on aktiivinen toimija (sille ulkoisessa) ekologisen kriisin ratkaisussa	”Environmental agency”	Teknologis-taloudelliset ratkaisut: älykiinteistöt, korkean osaamisen hyödyntäminen
Organisaatio on osa ekologista kriisiä	”In the same boat” Kestävyys on kompleksinen systeemi	Kunnan itsensä kuuluminen osaksi kriisin aiheuttajia, ja kriisin vaikutusten ja ratkaisuvastuun ulottuminen myös sille. Kuntalaisen hyvinvoinnin, kunnan elinvoiman ja luonnon keskinäisriippuvuuden tunnistaminen Kuntalaisten osallistaminen, ilmastohuolen tunnistaminen, sopeutumistoimet...?

**Ilmastonmuutokseen
sopeutuminen on olennaista
sekä kunnan elinvoimalle
että kuntalaisten
hyvinvoinnille.**

Kiitos!

sari.niemi@pelkosenniemi.fi